

- 264 Offensus intellectus ad leg. final. Codic. de fideicommissis.
- 265 Milites quomodo velint, possunt testari, & qua solemnitates in eorum testamentis requirantur?
- 266 Statutum utrum inducere possit, ut privatus testetur cum minori testium numero, quam lege communi requisitus sit, & n. 99.
- 267 Per verba hec: Nullo modo, videtur adempta inferioribus a Principe facultas contrarium disponendi.
- 268 Dicitur, si vero, est adversaturia in iure, & in facto.
- 269 Prima opinio, quod statutum non possit introducere, ut cum minore testium numero testetur quam statutum sit iure communi.
- 270 Referens simpliciter aliquid, & non reprobans, nec approbans, videtur approbare.
- 271 Testamentum in scriptis publicari debet.
- 272 Pater naturalis potest inter liberos duobus testibus testari.
- 273 Secunda opinio communis, quod statutum possit illud introducere, scilicet, ut testatus minori testium numero, quam iure communi requisitus sit.
- 274 Reprobatio consuetudinis a contrario legis sensu collecta non est extendenda ad reprobationem futurae consuetudinis, vel statuti.
- 275 Stante statuto, quod pro testamento sufficiant quinque testes, non ex hoc sufficiant tres testes pro codicillis.
- 276 Testator non potest prohibere cautionem de utendo & fruendo, salva rerum substantia arbitrio boni viri, que ab usufructuario heredi per preatorem prestanda est.
- 277 Testator nec per viam conditionis, vel pœne potest prohibere huiusmodi cautionem.
- 278 Testatori liberum est, de re heredis sicut de propria, disponere.
- 279 Cautio de utendo & fruendo, salva rerum substantia, &c. non solum est inducta in favorem heredis, sed etiam ne quis iniurietur ad delinquendum.
- 280 Heres potest remittere cautionem hanc.
- 281 Usufructuarius, licet non prestaverit cautionem hanc, tenetur tamen ad damnum revindicatione.
- 282 Damni & deteriorationis ratio habenda est in hac revindicatione, que tenetur usufructuarius.
- 283 Dolus presumptus an remitti possit.
- 284 Usufructuarius, si male utatur re, in qua habet usufructum, potest expelli a proprietate.
- 285 Heres quod non possit remittere usufructuario cautionem de utendo & fruendo, & c. secundum opinionem quorundam.
- 286 Heres in preiudicium & fraudem creditorum hereditarium, quibus bona sunt obligata, non potest remittere hanc cautionem.
- 287 Constituens usufructum inter vivos, an possit remittere hanc cautionem? & n. 290.
- 288 Argumentum a contrario sensu non est sumendum, ubi absonus & iure reprobus intellectus refutat.
- 289 Testatore mandante heredi suo, ut pauperem aliquem & deploratè hominem fortuna recipiat in fideiussorem pro usufructuario, heres non tenetur huiusmodi voluntati obtemperare.
- 290 Constituens usufructum inter vivos, quod hanc cautionem de utendo & fruendo, & c. remittere possit.
- 291 Donans rem propriam, & sicut usufructu, non debet prestare hanc cautionem.
- 292 Testator si legat usufructum homini inodi, qui satisfacere heredi non possit, an legatarius hic sine cautione usufructum habere debeat, & numeris sequentibus.
- 293 Difficile reputatur iuris presumptione, invenire

- fideiussorem, & in homine inope facultatibus impossibilis.
- 294 Pretendens proprietatem, vel usum fructum sibi relictum, an stetur eius iuratoria cautioni cum hypotheca, si non potest cavere propter paupertatem.
- 295 Offensus propter paupertatem non potest prestare cautionem de non offendendo, an liberetur prestando iuratoriam cautionem? & numero sequentibus.
- 299 Maritus conventus ab uxore propter fornicationem, si est pauper & non possit invenire fideiussorem de non offendendo uxorem, & eam bene tractando, an liberetur cum iuratoria cautione? & n. 197.
- 288 Legato usufructu homini inopi, qui satisfacere non possit, quod detur opio gravato, an velit stare iuratoria cautioni, vel possidere, & redditus fructuario solvere, secundum opinionem Bald.
- 299 Legatum huiusmodi, quod non debeat legatario, nisi caveat cum fideiussione.
- 300 Legato usufructu homini inopi, qui satisfacere non possit, si legatarius est persona suspecta, res sequestratur apud bonum & gravem virum, a cuius manu legatarius capiet commoditatem usufructus, si vere legatarius integra opinio sit, & non possit fideiussorem prestare, satis est quod prestet iuramentum de re bene administranda.
- 301 Testator remittere potest confessionem inventarii.
- 302 Testator potest prohibere Falcidiam detrabi, & cuius favore sit inducta Falcidia.
- 303 Heres militis non tenetur creditoribus hereditariis ultra vires hereditarias.
- 304 Publice interese, ut testamenta hominum sortiantur effectum.
- 305 Ratio Bart, quare olim non poterat prohiberi Falcidia eaque improbat.
- 306 Altera ratio Cumani eiusdem rei.
- 307 Iuri prohibitorum renuntiari non potest.
- 307 Ratio quare hodie testator possit prohibere Falcidiam detrabi.
- 308 Pium est, ex lege defunctorum voluntates esse ad causas pias illis non spectent.
- 309 Casus singularis, in quo valent relicta in testamento, etiam non adita hereditate, scilicet, quando heres scriptus non vult adire propter prohibitionem quarta Falcidia.
- 310 Referuntur nonnulli tenentes contrarium, & approbatur sententia Bart. precedens.
- 311 Heres proprie dicitur ille, qui adiit hereditatem, & improprie, qui solum heres institutus est.
- 312 In omnibus casibus, quibus legata a iure debentur non adita hereditate, necesse est a venientibus ab intestato saltem hereditatem adiri.
- 313 Sed an iure Regio id procedat, declarat.
- 314 Fideicommissum universale, non sustinetur propter prohibitionem quarta, nisi heres scriptus adeat hereditatem.
- 315 Hoc limitatur, si heredi scripto esset remissa per testatorem necessitas compulsionis.
- 315 Testator potest heredem gravatum restituere, liberare compulsionis necessitate.
- 316 Testator, an possit tacite prohibere detractionem Falcidia modis hic positus? Prima opinio negatur, & numero sequenti.
- 317 Lex quando iubet aliquid expresse fieri, non satis est illud induci per consuetudinem.
- 318 Testator, quod possit tacite prohibere Falcidiam detractionem. Secunda opinio.

- 319 Qui dotem, soluto matrimonio, reddere promisit, adhuc partem dotis ex statuti dispositione sibi retinere potest, praterquam, si maritus promittat totam dotem restituere.
- 320 Socius, vel alius ex his, qui in id, quod facere possunt, conveniuntur, si solidum solvere promittant, videntur illi privilegio renuntiare.
- 321 Distinctio Pauli de Cast. an testator possit tacite prohibere detractionem Falcidia.
- 322 Testator an possit prohibere Trebellianicam detrabi? Prima opinio negativa.
- 323 Testator, quod possit prohibere Trebellianicam. Secunda opinio affirmativa, & n. 329.
- 324 Appellatione Falcidia, Trebellianica quoque comprehenditur.
- 325 Argumentum procedit de propria & stricta significatione vocabuli ad improprium & latam.
- 326 Quando duo casus sunt equiparati, lex nova agens in uno, videtur etiam in alio casu promississe.
- 327 Quod procedit etiam si lex sit nova, & correctoria simul & etiam in exorbitantibus, & in dispositionibus odiosis.
- 329 Quando per aliquem intellectum reducitur ad ius commune, etiam in correctoriis licita est extensio.
- 330 Testator potest prohibere Trebellianicam, etiam in codicillis.
- 331 Testator an possit prohibere Trebellianicam liberis primi gradus? Articulus difficultis & controversus.
- 332 Filii testatoris acceptantes expresse prohibitionem expressam Trebellianicam per testatorem, minime possunt illam detrabere.
- 333 Testator, an possit prohibere Trebellianicam filijs legitimis?
- 334 Legitimus vere legitimus dici potest.
- 335 Legitimus filius eadem prorsus legitima debetur, quod & legitimus.
- 335 Falcidia & Trebellianica usu, an hodie praticatur renuntiare.
- 336 Testator non potest prohibere insinuationem requisitam ab statuto pro validitate testamenti.
- 337 Ea, que statuuntur propter evitandam falsitatem vel periculum, non possunt remitti.
- 338 Iuri statutario renuntiari non potest.
- 339 Legibus requirentibus insinuationem donationis renuntiari non potest.
- 340 Iuramento insinuationi donationis, an possit renuntiari? Prima opinio negativa.
- 341 Iuramento insinuationi donationis, quod possit renuntiari. Secunda opinio affirmativa.
- 341 Iuramento insinuationi donationis facta Iudaeo, renuntiari non potest.
- 342 Regitur nova opinio Menchaca in precedenti articulo, an cum iuramento possit renuntiari insinuationi donationis.
- 343 Donatio etiam iurata, non tamen insinuata non valet, quando propter non factam insinuationem aliqua falsitas, vel falsitas intervenisset, idque constitisset.
- 344 Testator potest facere, ne bona sua hereditaria sint tacite hypothecata pro legatis.
- 345 Testator potest facere & disponere: quod legatarius possit ingredi possessionem rei legata propria auctoritate.
- 346 Valet pactum inter contrahentes, ut quis ingrediatur rem aliquam propria auctoritate.
- 347 Iudex potest dare alicui facultatem ingrediendi rem propria auctoritate.
- 348 Testator potest auferre heredi privilegium interdicti,

- quorum legatorum, quod habet, ut a manu heredis capiatur legatarius rem legatam.
- 349 Lex non dubium, C. de legat. limitatur, praterquam si ab ipso testatore facultas concedatur occupandi rem legatam propria auctoritate.
- 350 Diffinitio solet in iure substantiam rei significare.
- 351 Satis esse in diffinitione comprehendere naturam regularem rei diffinita.
- 352 Legatum aliquod vere consistere, quod tamen ab herede non sit prestandum, ut legatum liberationis.
- 354 Testatore dicente Titio domum lego in qua illi vim fieri veto, ex his verbis videtur concessum ut domum ingreditur propria auctoritate.
- 355 Testator si dicat heredi suo, ne impediat legatarium in re legata, videtur legatario dari facultas ingrediendi rem legatam propria auctoritate.
- 356 Institutus in re certa dato coherede universali, potest occupare rem illam propria auctoritate.
- 357 Testator instituendo uxorem dominam & usufructuariam bonorum suorum existantibus liberis, censetur tantum relinquere alimenta.
- 358 Alimenta hac hoc casu uxori propria auctoritate percipiunt.
- 356 Testator si dicat, lego Titio centum, vel domum, seu equum, & volo hoc legatum ad ipsum libere pervenire, videtur concedere legatario facultatem, ut occupet rem legatam propria auctoritate.
- 360 Tenentes contrarium referuntur, & alia distinctio Ripa.
- 361 In quibus casibus licet alicui apprehendere propria auctoritate possessionem, intelligi debet, si possessio vacat, non si ab alio occupata sit.
- 362 Lex quando in aliquo casu transfert possessionem absque apprehensione, intelligi debet de possessione vacua non de occupata ab alio.
- 363 Qua opinio sit tenenda ex supradictis quando testator voluit rem legatam libere pervenire ad legatarium, utrum censetur data facultas occupandi rem legatam propria auctoritate.
- 364 Testator si constituat se nomine legatarii possidere, videtur permisisse legatario, ut occupet rem legatam propria auctoritate.
- 365 Administratores & executores testamentorum possunt capere propria manu rem sibi legatam.
- 366 Fideicommissarius universalis potest ex voluntate testatoris, id est a iuventis propria auctoritate occupare res sibi fideicommissis relictas.
- 367 Testator potest heredi pœnam imponere, nisi voluntatis testatoris steterit.
- 368 Fructus rei legata, qui percipiuntur iacente hereditate, cuius commodo cedant, heredis, vel legatarii.
- 369 Fructus rei legata pertinent ad legatarium a die mortis defuncti si testator permiserit legatario apprehendere rem legatam propria auctoritate.
- 370 Testator ex eo quod permittat legatario apprehendere rem legatam propria auctoritate, non videtur in illa re legata Falcidia detractionem prohibuisse.
- 371 Lex non dubium C. de legatis, an hodie iure Regio corrigatur, remissive.
- 372 Simulatus contractus non dicitur.
- 373 Simulatus contractus, & in fraudem gesti differentia.
- 374 Simulatio ex contractu, nec pretium venditionis, nec aliud quicquam exigetur.
- 375 Simulationis exceptio, an admittatur adversus

instrumentum publicum stante statuto, quod nullae aliae admittantur, nisi falsitatis, remissionis & solutionis, & c.

276 Simulationis exceptio, nec expresse tolli potest per statutum.

377 Simulationis exceptio renuntiari non potest.

378 Nullitas sententiae allegari non potest propter expressam partium conventionem.

379 Nullitas virium, de qua contrahentes non possunt disponere, nunquam tollitur per pactum.

380 Simulationis ex post facto per pactum renuntiari potest.

381 L. secund. C. de his, quae vi metusue coacti sunt, intellecta.

382 Renuntiari an possit exceptioni non numerata pecunie dotis.

383 Simulationis exceptioni utrum cum iuramento renuntiari possit.

384 Iuramenti relaxatio an sit necessario potenda, quando renuntiatum est cum iuramento exceptioni simulationis.

385 Iuramentum debet habere tres comites, iustitiam, iudicium & veritatem.

386 Partes si postquam contractum simularunt, iurent omnia in eo contenta esse vera, neque se contrauenturos, non possunt allegare simulationem contractus.

387 Hoc limitatur, si à tertio de simulatione opponatur.

388 Clausula, appellatione remota, intelligitur tantum inter partes litigantes secus vero respectu tertii opponentis se pro suo interesse.

389 Tertius non prohibetur pro suo interesse appellare, quando causa committitur appellatione remota.

390 Stante statuto, quod à sententia lata vigore instrumenti confessionari non possit appellari, intelligitur quoad ipsos litigantes, non vero quo ad tertium volentem appellare pro suo interesse, & lege Regia declaratur.

391 Tertius oppositor comparens pro suo interesse, adversus executionem, audiendus est ordinarie, & contra eum non proceditur executione.

392 Iuramento licet confirmetur contractus usurarius, non tamen iuramentum tertio obstabit, quin contractum usurarium dicere possit.

393 Iuramento licet possit renuntiari simulationi post contractum simulatum, iurando omnia, & singula in eo contenta esse vera, heres tamen iurantis poterit dicere contractum simulatum, absque periculo periculi.

394 Observantia contractus iurati bene transit ad heredes, & tenebuntur eum servare, licet non sint periuri si veniant contra eum.

395 Populus idem hoc tempore putari debet, qui ab hinc mille annis, etiam si ex illis nemo nunc vivat.

396 Periurium non transit ad heredes.

397 Turpitudine aliunde detecta potest opponere de simulatione ille, qui iuravit contenta in contractu simulato esse vera, & se non contrauenturum.

398 Turpitudinis an hoc casu possit allegari per contrahentes ad coadiuvandam suam intentionem.

399 Pena non debetur ex contractu simulato.

400 Pena non debetur ubi principale non valet.

401 Simulatus contractus nunquam in dubio presumitur, nisi probetur, maxime quando de contractu est factum instrumentum, & aliud dicenti, siue agendo, siue excipiendo, incumbit onus probandi.

402 Simulatum contractum satis probari per verosimiles coniecturas, & per indicia & argumenta.

403 In his quae sunt difficultatis probationis, admittuntur pra-

sumptiones & indicia, & censentur plena ac legitima probationes.

404 Tutor tenetur facere inventarium bonorum pupilli.

405 Testator potest remittere tutori confessionem inventarii bonorum pupilli.

406 Quod non procedit non tantum in tutore testamentario, sed etiam in legitimo & dativo.

407 Testator an possit remittere tutori confessionem inventarii tacite simpliciter, & nu. 409.

408 Utilitas maxima est, quod paupertas, vel pompa alicuius non detegatur.

409 Gabellarius, siue publicanus, non potest compellere transeuntem viatorem, ut dissolvat fardelos suos.

410 Testator an possit remittere heredi confessionem inventarii in praedictum creditorum & legatario-rum.

411 Testator licet remisit tutori confessionem inventarii, tutor debet pati fieri descriptionem bonorum ad faciliorem probationem, & ne bona barantur.

412 Iudex non obstante remissione inventarii facta per testatorem tutori, potest si praedicta remissio sit contra utilitatem memoris, iubere, ut illud conficiat.

413 Iudex potest remittere tutori confessionem inventarii, si expediens pupillo visum fuerit.

414 V usufructuarius tenetur facere inventarium.

415 Testator non potest remittere usufructuario confessionem inventarii.

416 Testatoris remissio confessionis inventarii in usufructuario operabitur, quod ipse usufructuarius non teneatur illud facere secundum solemnitatem leg. final. §. fin. autem, C. de iure delib. sed sufficit facere aliquam descriptionem.

417 Actio non oritur regulariter ex sententia arbitri.

418 Haec est ratio, quare à sententia arbitri non possit appellari.

419 Actio oritur ex sententia arbitri, quando compromissum factum est sine poena, & sententia arbitri est homologata expresse, & hodie idem esse, etiam si compromissum sit penale.

420 Appellari an possit à sententia arbitri, quando compromissum est sine poena, & quando sententia arbitri est homologata expresse.

421 Lex tert. §. falsus, ff. rem ratam haberi, intelligitur.

422 Actio oritur ex sententia arbitri homologata, etiam si compromissum sit cum poena, quando in ea adiecta est clausula. Resto manente pacto.

423 Clausula, Rato manente pacto, quid operetur.

424 Appellari potest à sententia arbitri, qua auctoritate statuti parit actionem.

425 Appellari posse à quacunque sententia arbitri iure Canonico.

426 Appellari an possit hodie iure Regio à quacunque sententia arbitri: & n. seq.

427 Actio non oritur ex sententia arbitri, quando compromissum factum est per stipulationem, sed comitio incerti competit, non ex sententia, sed ex stipulatione ad interesse.

428 Appellari hodie poterit à sententia arbitri: quia ex ea datur actio, & executionem meretur.

429 Appellari an possit à iudice, qui cognoscit de reductione ad arbitrium soni viri.

430 Appellare licet à sententia arbitri sumpti ex necessitate statuti.

431 Intellectus primus gl. in l. arbitrio, ff. qui satisf. cog. reprobatus.

432 Declaratur l. quart. tit. 11. lib. quart. Nova recopil. Regia.

433 Lege vel statuto mandante, quod fidei iures praestentur sub poena annulationis actum, valet processus ge-

stus sine fidei iussione, si illa non fuerit petita per alteram partem.

434 Statuto si caveatur, quod appellans vel petens restitutionem, debeat cavere cum fidei iussore de restituendis expensis, & quod aliter processus nullus non valeat, intelligitur, si petatur fidei iussio à parte, alias secus.

435 Creditor qui executionem petere, & tenetur fidei iussorem legis Toleti prestare, ut sibi de debito satisfiat, an teneatur prestare dictam fidei iussorem etiam si non fuerit petita: & ibidem leges Regiae declarantur.

436 Petitio implicita & generalis sufficit ad hoc, ut creditor teneatur prestare fidei iussorem.

437 Practica praestandi fidei iussorem legis Toleti in executionibus.

438 Fidei iussio praestari debet ad solutionem faciendam in casu l. de Madrid, de executione compromissorum locutionis, etiam non petita.

439 Transactio habet executionem paratam.

440 Arbitraria & compromissa habent executionem paratam, etiam si pars immodice ladatur in sententia arbitraria.

441 Arbitrorum sententiam potest & debet exequi iudex ordinarius cuiusque loci, competens tamen, absque requisitione arbitratorum.

442 Usuraria exceptio an suspendat executionem sententiae arbitrariae.

443 Arbitri si praesentibus partibus & homologantibus sententiam ferat, peti poterit executione laudi, licet de compromisso nullatenus doceatur.

444 Recursus à laudo arbitratoris ad arbitrium boni viri, potest haberi intra triginta annos.

445 Pacto effici potest, ut in illis casibus, in quibus ex sententia arbitri alius non nascitur actio, appelletur ab ea, sumendo appellationem largo modo & improprie.

446 Appellari potest ab exsecutore, qui nullam habet iurisdictionem.

447 Appellare an liceat à mandato iudicis de exsequendo in casibus, in quibus non licet appellare ab executione sententiae?

448 Appellari an possit ab executione instrumentorum, guarentigiorum.

449 Testator qui constitutus iussit & mandavit fieri capellam, & capellaniam fundavit: utrum possit aliquo casu eius regimen auferre Episcopo ordinario loci, ita ut si Episcopus in id se intronitiat, mandat eam non fieri, & quod relictum convertatur in alios usus pios, vel profanos, vel revertatur ad aliquam vel aliquas personas per eum nominatas?

450 Testator circa spiritualia capellania nihil potest disponere circa Episcopi consensum, ut in exemplis hodie positus.

451 Testator potest supra dicta disponere, si Episcopus tempore suae dispositionis id consentiat.

452 Episcopi quid hodie possint in iure patronatus, remissione.

453 Servanda est institutio & ordinatio Ecclesiae, seu fabricae, qua caveatur & praecipitur ne administratores earum teneantur reddere rationem Episcopo suo.

454 Glossa magna in praesenti verb. quia neque declaratur.

455 Voluntas testatoris iubentis actionem certo tempore finire, licet ipso iure non teneat, ope tamen exceptionis valet.

456 Voluntas testatoris prohibentis solemnitatem testium, requisitorum interuenire, licet ipso iure non valeat,

tantum minus solemnis, & tanquam contra l. ope tamen exceptionis bene valebit.

457 Relicta in minus solemnitate, an debeantur naturaliter? Prima opinio affirmativa & num. quadragiesim. quinquag. octavo.

458 Conscientia neminem ligat, quem naturaliter non obliget.

459 Naturalis obligatio, quod non oriatur ex testamento minus solemnitate.

460 Venientes ab intestato, an teneantur restituere hereditatem heredi scripto, & solvere legata relicta in minus solemnitate, saltem in foro conscientiae.

461 Heres institutus in minus solemnitate, possidens bona hereditaria, an sit tutus.

462 Legatarius rem sibi legatam in minus solemnitate possidens, an sit tutus exceptione, ut excludat venientes ab intestato illam repetentes.

463 Legatarius an possit rem sibi legatam in minus solemnitate testamenti propria auctoritate furari, aut illam petere per denuntiationem Evangelicam remissione.

464 Hereditas relicta in minus solemnitate, an debeatur naturaliter?

465 Porcio ad hoc ut accrescat portioni, debet vacare omnino & ipso iure.

466 Testator non potest iubere, ut actio personalis certo tempore finiat, secus in actionibus realibus, in quibus id potest testator facere.

467 Testator non potest iubere, ut actio mixta realis & personalis, certo tempore finiat, ut in seruitute.

468 Pactum per quod impeditur praescriptio longissimi temporis, in qua non requiritur bona fides, non valet prima opinio.

469 Usucapio & praescriptio est inducta propter bonum publicum principaliter, ne dominia rerum essent incerta, atque in pendenti.

470 Pactum per quod impeditur praescriptio longissimi temporis, quod valeat, & praescriptio nullo modo procedat, secunda opinio.

471 Praescriptio principaliter respicit fauorem privatam ipsorum praescribentium, secundario vero ius publicum.

472 Quando aliquid respicit fauorem privatam principaliter, & incidenter publicum, bene potest renuntiari.

473 Utilitas publica secundaria quando separari non potest ab utilitate privata principali, renuntiari non potest, alias secus.

474 Praescriptio 30. & 40. annorum iure digestorum non fuit cognita.

475 Debitor quando est obligatus perpetuo, vel quod possit compelli quodcumque, non praescribitur obligatio, nec ius executionis nullo tempore, licet alias praescriberetur.

476 Pactum per quod impeditur praescriptio longissimi temporis, valet de iure canonico sine dubio, & in foro civili etiam.

477 Praescriptio 10. & 20. annorum, in qua bona fides requiritur, non potest procedere, si pactum sit, quod non praescribatur.

478 Tertius possessor illius rei, qui bonam fidem haberet, bene praescriberet, non obstante tali pacto.

479 Mala fides auctoris nocet eius singulari successori in praescriptio longi temporis 10. & 20. ann.

480 Statutum disponens quod debitum praescribatur decennio an valeat: & l. Regiae allegantur.